

A Kenderfonóban összesítették a takarékosági számlákat és kifizették a díjakat

Nagyon büszkék a Szegedi Kenderfonógyár dolgozói, hogy ők kezdeményezték a szegedi üzemek közül a takarékosági számla meghonosítását. Eppen ezért nagy gonddal törődnek a mozgalommal.

Az alapanyag-megtakarításban az első fél évben a lehetőségekhez mérten szép eredményt értek el. 308 000 forint értékű anyagot takarítottak meg. A takarékosági számlát üzemrészenként a segédanyagokkal való takar

ékoságra kezdeményezték. A második negyedévben az üzemrészek között 72 000 forint gyűlt össze. Már összesítették a harmadik negyedévi számlákat is, s az összesítésből kiderült, hogy egy negyedév alatt közel 100 000 forintot takarítottak meg segédanyagokból. A legszebb eredményt a károló, a gerebenező és az előfonó érte el. Már ki is kifizették a megtakarított összegből a számlatulajdonosoknak járó részt.

Tanácskozás a szövetkezeti életéről

A SZÖVOSZ, a Termelőszövetkezeti Tanács és az OKISZ pénteken délután szövetkezeti aktívaülést rendez a MÉMOSZ székházában, ahol Dobi István, a népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke és Nyers Rózsa, a SZÖVOSZ elnöke, az MSZMP Központi Bizottságának tagja mond beszédet. Az aktíva általában a hazai és a nemzetközi szövetkezeti élet időszerű kérdéseivel foglalkozik.

A kicsi emberpalántákért...

Hússzal több óvoda működik Szegeden mint 1938-ban

A minap levéltári tallózás közben 1940–41-ből érdekes helybeli adatokra bukkantam az óvodai és napközi-intézményekkel kapcsolatban. Lévélen akkor Szegeden összesen 28 óvoda, megosztás szerint a következő: 19 állami, 2 községi, 5 egyházi és 2 társulati. Kimutatható számszerűség viszont nem beszél arról, hogy hány volt ebből a napközi intézmény, csak következtetni lehet erre, a feltüntetett és foglalkoztatott dajkák, óvónők és a napközisek számából.

Egy 1941-es közgyűlésen tárgyalták az egész napra alkalmazott dajkák fizetését is. Havi 30 pengős díjazás mellett dajkákat és takarítottak a Hunyadi tért, a Katona József utcát, a mindkét petőfitelepi, a Szabadság tért, a Hóbiárbasát és a Szélt utcai napközi óvodában. Adat, beszél arról is, hogy egy dajkára 53,3 gyermek jutott gondozásra, a gyakorlatban viszont még ennél is több. Részben például 1942-ben pontosan száz óvodás napközi gyermeket bíztak egy óvónőre és egy dajkára. A Juhász Gyula utcai óvoda helyettes vezetője, Kelemen Józsefné volt ott akkor az óvónő, s erre az időszakra így emlékszik vissza:

Hajnali négytől este nyolcig

— Különösen a nagy mezőgazdasági munkák időszakában voltunk túlterhelve, hajnali négytől este 7–8 óráig tartott a „műszak” kettőnknek. A dajka egy személyben volt takarító, piaci bevásárló, szakácsnő, tálaló és altató. A napközi felszerelése ugyanakkor nagyon szegényes volt, a gyerekek ott feküdtek le délután, ahol ebédelték, s még az asztalokra is fektettük őket, mert nem volt elegendő fektető a számukra.

Szörszálhasogató a fentiekre mondhatná: jó, jó! Miért az 1942-es, a háborús időszakot hasonlítjuk és ráncigatjuk elő, miért nem a békeesztendőből, 1938-ból idézzük? Lehet, onnan is, s fektetés előtt de sokszor Az akkorról származó vá-

roszázi pénzügyi kimutatás szerint 1938-ban Szegeden 23 óvoda volt, beleszámlítva a napköziket is.

Nagy a fejlődés

Az összes ilyen intézmény egész évi fenntartására, beleértve az óvodai alkalmazottak illetményét is, a költségvetés 16,089 pengőt tett ki. Arányíthatjuk és számíthatjuk ezt akármilyen kulccsal a mához, a forint-hoz: messzi alul marad. A 12 üzem napközi óvodát nem számítva — ahol összesen 40 óvónő és dajka gondjaira bíznak sok száz gyereket — tanácsai felügyelet és irányítás alatt ma 30 óvodát számlálunk, s ebből 26 napközi. Szegeden tehát összesen 42 óvoda működik. Az óvodások létszáma a tanácsnál a mai napig 2481. S ebből 707 gyermek részesül napközi ellátásban. Óvoda és napközi otthonaink fenntartására ma a városi tanács évi 3 936 000 forintot fordít, s ebben az összegben nincs benne a 92 foglalkoztatott óvónő, a 60 dajka és egyéb óvodai dolgozó illetménye.

Komoly nevelési elvek

Most pedig vessünk egy pillantást a legnépesebbnek mondott Juhász Gyula utcai óvodás napközire, amit a »legszebb« és a »legnagyobb« jelzővel illetünk, ha bár alapjában véve egy felfejlődő létesítményről van szó, ahová — a többiekhez hasonlóan — évről évre egyre több gyerek kerül, s ennek megfelelően kell fejlődnie az intézménynek is. A kis emberpalánták 7 óvónő és 4 dajka oktatásával, felügyeletével szinte otthoni gondoskodásban, szeretetben részesülnek. Amíg a frissen bekerült óvodás napközi kisfiú vagy kislány megtanulja játékos és komolykodó cselekvéseiben az önállóságot, de sokszor meg kell mosdatni ebéd előtt a kezét, s aztán megvárni, amíg megfűsöl a szöske vagy bodor haját, idézzük? Lehet, onnan is, s fektetés előtt de sokszor Az akkorról származó vá-

Gazdag műsorú csehszlovák napot rendeznek

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat és a budapesti Csehszlovák Kultúra az elmúlt években több nagyszerű csehszlovák irodalmi és művészeti estet rendezett Szegeden és a megye más városaiban, amelyek megismertették a baráti Csehszlovákia gazdag irodalmát és művészetét, közelebb hozták hozzánk a testvéri Csehszlovákia népeit. Most újszerű kezdeménnyel és a TIT és a Csehszlovák Kultúra városunk legnagyobb üzemében, a Szegedi Kenderfonógyárban rendez hétfőn délután 3 órakor előadást ismert fővárosi és helyi művészek közreműködésével.

Az ünnepi előadáson a budapesti csehszlovák nagykövetség is képviselteti magát. Megnyitót mond Vladislav Vincze elvtárs, a nagykövetség kulturális attaséja, majd gazdag művészi műsor következik, amelyen közreműködik Gyurkovics Mária kétszeres Kossuth-díjas kiváló művész, a Magyar Állami Operaház tagja, Bodor Tibor, Dénes Erzsébet, Selényi Etelka és Tápay Erzsébet budapesti előadóművészek és Mentes József, a Szegedi Nemzeti Színház tagja. Az igen gazdagnak és szépek ígérkező műsort a jelenleg hazánkban tartózkodó csehszlovák »Babiak«-trio zenés műsora zárja be.

ebredés után befűzni, úgy mint otthon az anyuka teszi.

Külön teremben ebédelnek, s külön termekben alszanak ebéd után. Nem úgy, mint a valamikori röskeiben, s a többi ahhoz hasonlóban, ahol az ételzság összekeveredett a játékos foglalkozással, s a monoton oktatási-nevelési gyakorlattal, amelyben az immormormolón volt a fő hangsúly, a gyermeknek szánt játéktárgyak pedig, mint kiállítási, vagy vitrintárgyak álltak a sarokban vagy az asztalon, hogy szét ne rongálódjanak, tiszták és fényesek legyenek, ha netán felügyeleti hatóság érkezik látogatónak.

A szülők is segítenek

Sokféle és szép játékkal ma ők rendelkeznek, s megtanulják megbecsülni, hogy később az életben is ekként tanuljanak megbecsülni mindent. A 82 napközi közül 75-en kapnak ebédet minden nap 1,60-ért, a néhány többi pedig 4,20-at fizet érte, a konyhai önköltségi árat. Egy szép-séghibája van csupán, e kis intézménynek: elegendő fektetőjükhöz nincsen még elegendő takaró, s ezt egyelőre, szám szerint 25-öt a szülők pótolják. Igaz, az idén nem számítottak ilyen létszámú napközisre, a takarók érkezése pedig egy kicsit késik. Erről is szólva, a teljesebb képhez ez is hozzátartozik, hogy ha netán valaki tendenciát emlegetne az elmondottakkal kapcsolatban, akkor összehasonlítási szándékunkból ez a momentum se hiányozhat.

Lódi Ferenc

A jelölők és jelöltjük

Százan voltak? Lehet, hogy valamivel kevesebben, de nem ez a lényeg. Hanem az az egyöntetű ragaszkodás és szeretet, amellyel körülvették Bodnár Lajos kommunista veteránt a szegedi 45-ös körzet választópótlóira. Főleg nők jöttek el a jelölőgyűlésre, mert a férfiak dologban voltak, de az ő véleményüket is határozottan kifejezésre juttatták az asszonyok. Egy Kiss nevű ember javasolta Bodnár elvtársat első kerületi tanács-tagjelöltnek. Kezdte volna ismertetni az élettrajzt, hogy 63 éves, 1918 óta tagja a kommunista pártnak, továbbá, hogy ezért nyolc évnél szívesebben kellett elviselnie a Horthy-fasizmus börtöneiben — a gyűlés részvevői azonban nem hagyták végigmondani. »Ismerjük« — hallatszott innen is, onnan is, majd viharos taps következett.

Bodnár Lajos elvtársban tökéletesen bíznak az Osztróvszki utcai Gyógypedagógiai Iskolában összehírdelt dolgozók. Nemcsak azért, mert ő is a körzetben, a Pusztaszeri utca 4. szám alatt lakik, hanem elsősorban a szocializmushoz való töretlen hűsége és kommunista igazságszeretete, em-

bersége miatt. Csak egy példát. Szót kért az iskola gondnokja és elmondta: négy évig laktak heten (három család) egy szoba, (nehézségek miatt). Panaszával felkereste Bodnár elvtársat, aki hosszas utánajárással kiharcolta, hogy kaptak új lakást. Az asszony már sírva mondta a végén, hogy ezért a cselekedetért is javasolja tanács-tag-jelöltnek.

Amikor szavazásra szólították fel az egybegyűlteket, egyszerre lendült fel mindenkinek a karja és éljeneztek körzetük jelöltjét. A gyűlés végén odamentek hozzá és hosszan, barátságosan rázogatták a kezét.

A magunkét védjük

Ha visszanezünk az úton oda, ahol elkezdődött a nép országának építését, rögtön felidéződik előttünk, hogy milyen óriási volt az örökös káosz. A merész ívelésű fővárosi hidak szétszaggatva lógtak a Dunába, ezer és ezer lakóház hasonlított szemétkupachoz, vasúthálózatunkat összegubancolták a bombázógépek, apátlan-nyátlan kisgyerekek csatangoltak az országutakon, kőver batyuzók terpeszkedtek a hébe-hóba közlekedő vonatokon, kiégett üzemek ásitottak sötét-kormosan az ácsorgó munkásokra, a beszegett boltajtók mögött nem volt semmilyen árucikk... Soroljuk tovább? Felesleges. Így volt, mindenki emlékezhet rá.

Az emberek csüggedt-fáradtan ögyelegtek az üszkös falak tövében, s tehetetlenül nézték a vandál fasiszta pusztítást. Tanácsatlankok voltak, lelkiükben kihunyt a remény lángja. És akkor ráadásul még jöttek a reakció sötét varjúcspatai és azt károgták, hogy évtizedekig se jut vissza normális kerékvágásba az élet.

Nemcsak a dög, a trágya és a salak, hanem az emberi szemét is fertőzte új társadalmunk levétője. A bukkant horthysta ellenforradalom, a fasizmus nem akart szépszerével távozni dicsestlen szereplésének színteréről.

Voltak itt pártocskák, különböző hangzatos nevet viselő politikai csoportosulások, vitatkoztak, fecsegték vénasszonyok módjára, hogy miként lehetne valamit csinálni, de végeredményben egyiknek se fűlt a fogához, hogy munkához fogjon a nép érdekében. Nem az ország újjaépítése, hanem a pártkassza megtöltése volt számukra a fontos, hogy azután tovább szélhámoskodhassanak a dolgozó tömegek bizalmával. Csak egyedül a kommunista párt harcolt, küzdött és verekedett a hátramaradottakkal azért, hogy mielőbb meginduljon az élet vérkeringése és a munkásosztály kezébe kerüljön a hatalom. A kiadott jelszavak — emlékezzünk csak vissza — jól kifejezték a

kommunista pártnak ezt a nemes törekvését: Arcra! a vasút felé! Később: Nem a tőkésnek — a dolgozó népnek építjük az országot. Azután: Tied az ország, magadnak építed. S hiába gúnyolódtak, acsarkodtak a régi rendszer exponensei, idehaza és nyugaton, a pártki-verekedte a nagy földbirtokok felosztását a nincstelen parasztok között. A nép viszont magáévá tette a kommunista célkitűzéseit és a fordulat éve után rögtön — mielőtt birtokába került a hatalom — megkezdte a szocializmus alapjainak lerakását.

Szédületes munka kezdődött meg ebben az országban. A munkások, a dolgozó parasztok és a népi demokráciát igenlő értelmiségiek ereje és tudása olyat alkotott, amire a burzsoázis rendszer soha nem volt és nem is lesz képes. Glédába vonulathatnánk itt a számok légióját, rendszerünk felsőbbrendűségének alátámasztására, de nem tesszük, nehogy az olvasók közül bárki is unalmasnak tartson bennünket. Csupán felhívjuk a figyelmet bizonyos dolgokra, hogy el ne felejtjük őket. Budapest új Dunahidak feszülnek; emelet-paloták, családi házak nőttek a törmelék helyén és jelenleg is tömegesen építjük a lakóházakat; vasutaink ezüstsálgként kóvik össze a városokat és a falvakat, sőt már félig megépült a Pest–Miskolc közötti vonal villamosítása; nincsenek rongyos utcagyerekek; gyáraink soha nem tapasztalt kapacitással és termelékenységgel működnek; letörtük a feketézők, a kupeczek és mindenfajta ingyenélők szarvát; üzleteinkben bőséges választék van mindenféle iparcikkból és élelmiszerből. De, ha meg akarunk még említeni a dolgozó parasztság felemelkedését bizonyító tényeket, továbbá a népművelésben és az iskolázásban elért eredményeket, valamint a szociális és egészségügyi előrelépést igazoló dokumentumokat — három újságoldal vissza — jól kifejezték a

Mindezt nem a volt uralkodó osztályok, nem a kizsákmányoló tőkésosztályok hozták létre, hanem a felszabadult, a jogot és emberi méltóságot kapott koldusmilliók teremtték meg saját maguknak. Az ellenforradalmárok, akik ezt az országot mindig vissza akarták rángatni a múlt századékaiba, a puhány arisztokraták és a pókhasú tőkésosztályok egyszerűen sem bírtak fejjel lefelé és föld között lebegve, hogy jól meg legyenek szegelve az új hidak. Ezek a haszontalan emberek egyetlen falat sem raktak fel. Nem értéktek semmilyen hasznos szakmához csak a dorbézolásban, a kizsákmányolásból eredő profit elherdálásában voltak specialisták. 1956 őszén a külföldre szökött hazatérőkkel, a pártban levő revizionista handabandázókkal és imperialista gazdák támogatásával mégis vissza akartak kapaszkodni egykori hatalmi pozícióikba.

Természetes, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt és a forradalmi munkás-paraszt kormány — mint a dolgozó magyar nép érdekeinek igazi képviselője — ezt nem engedte meg. Ismét attól a Szovjetuniótól kért segítséget, amely 1945-ben is, a történelemben először hozta el népünknek a szabad kibontakozás és felemelkedés lehetőségét. És bár a nacionalista demagógiával sikerült az ellenforradalomnak sok embert meggyeveztenie, a dolgozó magyar nép, élén a munkásosztályai egységesen felsorakozott a kommunista párt mögé.

Azóta mindössze két esztendő telt el, de újra felépítettük az ellenforradalom által összerombolt házakat, eltakarítottuk a romokat és termelékenyebben dolgozunk, mint azelőtt. Világos, hogy fáradtságos munkánk gyümölcsét, virágzó ipari agrárszaggá lett hazánkat nem adjuk oda többé ebek harmincadjára, hanem megvédelmezzük minden támadó ellenséggel szemben, mert a magunkét védjük, saját jövőnket oltalmazzuk.

N. I.

ZENGNEK A KÜRTÖK...

Holnap mutatkozik be a munkásörög zenekara

ALIG TÖBB egy hónapjánál, hogy megszületett az elhatározás: létre kell hozni a szegedi munkásörög zenekart.

nekarát, a dolgozók anyagi segítségére támaszkodva.

Két hete volt az első próba. A 40 tagú zenekar tagjai között nincs hívatásos zenész. Zenét kedvelő egyszerű emberek, munkások, idősek és fiatalok. Munkájuk után gyűlnek össze a próbákra. Szaniszló János, a vasutas zenekar karnagyja tanítja őket. Döng a nagydob, csattog a cintányér, zengnek a kürtök, a harsonák fúradhatatlanul. Szinte zúg tőle a Petőfi Művelődési Otthon színházterme.

Régen volt dolgom ilyen lelkes, igyekvő zenészekkel — állapította meg Szaniszló elvtárs, a karnagy. Tíz perc cigarettaszünet. Akik nem dohányoznak, most is próbálják a szólamukat, az egyes darabok nehezebb részeit. Dolgoznak, pedig ezért nem kapnak sem jutalmat, sem órabért. Csak köszönetet. És mind nagyon szeretnék, ha első bemutatkozásuk azok előtt, akiknek forintjaiból a zenekar létrejött, jól sikerülne.

Vannak okoskodók, akik szerint »társadalmi munkában nem lehet zenélni« — mondja Kelemen Sándor elvtárs, a munkásörög parancsnoka, aki szintén eljött meghallgatni a próbát. Nekik is szeretnénk bizonyítani, hogy minden akaratunkkal, a becsületes jószándékon múlik. S ez a zenekar végre meg fogja oldani az egyes ünnepségek alkalmával mindig felmerülő

nagy kérdést is: honnan szerezzünk zenekart...

JÓLESŐ ERZÉS folytatja —, hogy Szegeden a munkásörögnek saját zenekara van. Az a tervünk, hogy, ha jól dolgoznak, továbbfejlesztjük a zenekart, szimfonikus zenekart alakítunk ki belőle. Mert Szegednek szüksége van egy második szimfonikus zenekarra is, hiszen egyre nagyobb az érdeklődés a művészi zene iránt. Az új zenekar holnap, szombaton mutatkozik be a közönségnek a Széchenyi téren a Szeged felszabadulásának 14. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen — mondja befejezésül.

Karl-Marx-Stadt-i újságírók látogattak Szegedre

Testvérlapunk, a Karl-Marx-Stadt-i »Volksstimme« szerkesztőségének két tagja: Paul Barthelt, az ipari rovat vezetője és Hans Prien, kulturális rovatvezető, az NDK kultúrálisvétsége Karl-Marx-Stadt körzeti titkára a hét elején Szegedre érkezett. Testvérlapunk munkatársai a Délmagyarországi és a Csongrád megyei Hírlap újságíró-küldöttsége augusztusi Karl-Marx-Stadt-i látogatását viszonzozták.

Az NDK újságírói tőbbségét, intézményt Keresnek fel Szegeden és Csongrád megyében.